

Espai d'espiritualitat

LA FORMACIÓ LITÚRGICA SEMPRE ÉS INACABADA

Entre els objectius proposats per aquest curs hi ha la formació litúrgica per part de tots. Tant la Delegació de Litúrgia com l'INSAF ofereixen diverses propostes de formació. Acol·lim-les i emprem-les. Són a l'abast de tothom. La formació litúrgica és sempre inacabada perquè sempre es pot descobrir més dels misteris de Crist celebrats en el temps. Els aspectes tècnics, per dir-ho així, són necessaris però no atenyen a l'esperit i a l'essència de la litúrgia. El camí és una formació mistagògica que faci descobrir la celebració litúrgica, des de dins, des de l'interior mateix del misteri que se celebra. La iniciació litúrgica no ve només d'allò que és extern (la manera de cantar, de proclamar les lectures, el rol dels qui actuen i el seu capteniment). Tot això és necessari i convenient, però és un nivell de formació. N'hi ha un altre, que és essencial: ensenyar el significat de l'esdeveniment litúrgic com actuació del Crist gloriós en virtut de l'Esperit Sant. És comprendre que la litúrgia ens situa en aquell espai que té per subjecte la mateixa Església. És comprendre que el subjecte de la litúrgia és la mateixa Església com a Cos de Crist que és. No és una litúrgia feta a la nostra mesura, sinó a la mesura de l'Església. De la litúrgia neixen totes les espiritualitats. També de la litúrgia eucarística neix tota unitat pastoral, la fa créixer i li dona fecunditat.

Som receptors de la litúrgia, no únicament actors. No és una litúrgia nostra, sinó de l'Església que, com un do, hem de celebrar. La litúrgia en si mateixa és un tresor a descobrir. La vitalitat de la vida de l'Església rep de la litúrgia la font i la condició per a créixer. Calen mestres i mistagogs que facin entrar els fidels en la litúrgia. Cal que els preveres presideixin la litúrgia amb suma reverència i pietat. Cal que els fidels participin de la litúrgia amb un gran estupor i amb la consciència de què és allí on el Senyor gloriós es fa present. La dimensió descendent és essencial: el Crist ve a nosaltres en l'assemblea reunida en el seu nom i allí es dona a nosaltres i ens configura com a fills de Déu i membres de l'Església. La celebració s'ha de preparar, però també és important que nosaltres ens preparem per a la celebració. Això implica silenci i pregària. És suscitar en nosaltres una actitud expectant vers el Senyor que, a través de la litúrgia de l'Església, manifesta i comunica els fruits del seu Misteri Pasqual.

Rafael Serra Abellà, pvre.

Símbols i signes

LA SEU PRESIDENCIAL

Si des de l'ambó es fa present en la proclamació de l'Evangeli, i des de l'altar es fa present en el seu Cos i la seva Sang, des de la seu es fa present en el ministre ordenat que presideix la celebració.

El celebrant, al presidir la celebració, en elevar la pregària a Déu en nom de l'assemblea, en transmetre l'explicació de la Paraula de Déu a la comunitat reunida, és un signe sacramental de Crist, per això presideix, és a dir, seu davant, i beneeix la comunitat com a representant de Crist, vertader president, guia i mestre.

Abans les seus eren tres: la del prevere, la diaca i la del sotsdiaca. Actualment és una de sola, ja que es un el qui presideix la celebració, encara que hi hagi altres concelebrants.

La seu està situada de cara al poble, en una disposició propera entre el celebrant i la comunitat, i des de allí es pot fer l'homilia.

Una de les diferències entre una celebració de l'Eucaristia i una celebració de la Paraula és que quan és un laic el qui dirigeix la celebració de la Paraula, no seu a la seu sinó en un altre lloc, deixant-la buida, significant així l'absència del ministre ordenat.

Meritxell Nin Mercader

Descobrim la Litúrgia de les Hores

ELS CÀNTICS DE L'EVANGELI

Matí, vespre i nit, cada dia, la Litúrgia de les Hores posa als nostres llavis tres càntics de l'evangeli de la infància de Jesús, segons Lluc: a Laudes, el de Zacaries, al de Maria a Vespres i el de Simeó a Completes. Són veritables salms del Nou Testament, i prenen el seu sentit cristològic i eclesiològic pel context evangèlic: l'anunci a Zacaries del naixement de Joan Baptista, l'anunci a Maria del naixement de Jesús, l'acció de gràcies de Simeó quan Maria i Josep porten l'infant Jesús al Temple. Penseu que aquest context és el que ens permet interpretar en sentit cristià la resta de salms. Com establí sant Hilari de Poitiers: "No hi ha cap dubte que tot el que diuen els salms s'ha d'entendre segons la doctrina evangèlica".

El càntic de Zacaries (Lc 1,68-79) beneeix Déu perquè contempla la visita d'un rei poderós, que salvarà Israel dels enemics que l'oprimien, de manera que pugui donar-li culte amb santedat i justícia. Ara bé, el verset 77 ens dona la perspectiva cristiana: "Faràs saber al poble que li ve la salvació, el perdó dels seus pecats". Ara els enemics són els propis pecats. Joan Baptista anuncia aquell que és la salvació, Jesús, que anunciarà i implementarà el Regne de Déu. Aquest càntic expressa el sentit de la pregària del matí amb les paraules finals: "Perquè ens estima, ens visitarà un sol que ve del cel, per il·luminar els qui viuen a la fosca, a les ombres de la mort, i guiar els nostres passos per camins de pau". Com diu l'ordenament de la Litúrgia de les Hores: "Ens recorda la resurrecció de Jesús, el Senyor, que és llum veritable que il·lumina tots els homes i el sol de justícia que ve del cel" (OGLH 38).

El càntic de Maria (Lc 1,46-55) contraposa la grandesa de Déu a la petitesa de la seva serventa. L'únic mèrit d'ella és haver cregut i haver deixat que es realitzés en ella la Paraula de Déu. És una manera poètica de manifestar un principi fonamental de l'evangeli, que Jesús va predicar repetidament: "Tothom qui s'enalteix serà humiliat, però el qui s'humilia serà enaltit" (Lc 14,11); "Qui vulgui salvar la seva vida, la perdrà, però el qui la perdi per mi i per l'evangeli, la salvarà" (Mc 8,35); "El més petit de tots vosaltres és el més gran" (Lc 9,48). I no només ho va predicar, sinó que ho va fer vida, tal com proclama el càntic dels Filipencs, que cantem a les vespres del diumenge de cada setmana, l'inici de la celebració de la Pasqua dominical: "Es va fer no-res, fins a prendre la condició d'esclau [...] i es féu obedient fins a acceptar la mort i una mort de creu. Per això Déu l'ha exalçat" (Flp 2,6-11).

El càntic de Zacaries, al final de Laudes, i el de Maria, al final de Vespres, ens inviten a descobrir i celebrar en els salms de l'Antic Testament el misteri de Crist i de l'Església. Els antics pares de l'Església citaven els salms en els seus sermons i escrits dient: "Com diu el profeta...", perquè entenien tot el Salteri, com una gran profecia de Crist i de l'Església. I és per això que la comunitat eclesial els segueix cantant en la seva pregària i en les seves celebracions.

Jordi Guàrdia Romeu

L'Eucaristia, pas a pas

LA PREGÀRIA EUCARÍSTICA - MEMORIAL I OFRENA

Després que l'assemblea a fet l'aclamació, el celebrant continua la pregària eucarística fent el memorial del misteri pasqual del Senyor, és a dir, recordant la seva mort i resurrecció. Així tot el poble de Déu, al celebrar l'Eucaristia, compleix el manament de Crist expressat per sant Lluc i sant Pau en els seus relats: "Feu això, que és el meu memorial".

Les quatre principals pregàries eucarístiques parlen de celebrar el memorial, pel qual recordem la Pasqua de Crist, que s'actualitza en l'Eucaristia, al mateix temps que anticipa el banquet del Regne de Déu. És un record que es fa presència, una presència que ens fa recordar.

La pregària eucarística fa també que el memorial es converteixi en ofrena al Pare, relacionant, així, el memorial amb el sacrifici de la creu: la nostra lloanga i acció de gràcies és l'ofertament del sacrifici pasqual del seu Fill, que estem celebrant i del qual participarem sacramentalment.

Algunes pregàries eucarístiques (III, IV, 2a de Reconciliació i les d'infants) parlen clarament de l'ofrena que fa la comunitat de si mateixa, és a dir, l'assemblea s'ofereix ella mateixa per Crist i amb Crist. Aquesta és una de les finalitats de l'Eucaristia: la comunitat es transforma en el cos de Crist, oferint-se al Pare, oferint-se a la humanitat, deixant-se esbocinar per amor com el Senyor a la creu.

Tot i que el prefaci i la totalitat de la pregària eucarística és memorial i ofrena, és en aquest moment que se'n fa un incís més directe.

Xavier Roig Rovira, pvre.